

CONVERSA AMB UN DISSIDENT DE SAINT-DENIS¹

Lev Trotski

Publicat el 8 de juny de 1934

---

versió catalana feta per Alejo Martínez – alejomp@lycos.es - des de: “Conversación con un disidente de Saint-Denis”, en, Escritos, Tomo V, volumen 2, Editorial Pluma, Bogotá, 1976, pp. 439-445.

Segons l’Humanité, vostès estan caient darrere de nosaltres en “el camp de la contrarevolució”. En aqueix cas, ¿quant pot faltar per a que els expulsen del Partit Comunista? I què pensen fer?

Quant a la nostra expulsió, el Comitè Central no trigarà a decretar-la, ja que el districte de Saint-Denis ha resolt per més de tres-cents cinquanta vots contra un grapat d’ells trencar relacions d’ara endavant amb la direcció del partit. Què farem? Donar-li vida al nostre Comitè de vigilància i ajudar els obrers a establir molts comitès més per a resistir el feixisme.

Concretar la unitat dels obrers està molt bé; els recolzem en aquest punt, a favor del qual hem lluitat durant molts anys (recorde els esdeveniments alemanys). Per a combatre, la classe obrera necessita unitat malgrat totes les seues divisions polítiques; els revolucionaris i els reformistes han d’estrènyer rengles. Però si trenquen amb el Partit Comunista perquè aixafa les ensenyances de Lenin sobre el front únic, no crec que vullguen aixafar vostès les ensenyances de Lenin sobre el problema del partit. Si un partit que s’autoanomena comunista, la Tercera Internacional, ja no és l’organització de l’avantguarda marxista del proletariat, cal construir un nou partit i una Quarta Internacional. S’aproparà el seu districte a aquesta tasca?

No volem aixafar les ensenyances de Lenin però ens neguem a seguir-los a vostès en la construcció d’un partit i d’una internacional. No es poden crear arbitràriament aquestes organitzacions.

Estic d’acord amb vostès que és pernicios crear organitzacions arbitràriament; per això nosaltres, la Lliga Comunista, combatem el moviment Amsterdam-Pleyel, que era un aparell format amb l’objectiu d’evitar la unitat d’acció amb les organitzacions socialistes utilitzant la cobertura de personalitats literàries i

---

¹ “Conversa amb un dissident de Saint-Denis”, *The Militant*, 30 de juny de 1934.

artístiques sobre el talent de les quals no faig judici però que manquen totalment d'autoritat davant de les organitzacions obreres.

Vostès han reconegut en la pràctica que Amsterdam-Pleyel no permetia salvaguardar la unitat d'acció dels treballadors. Altres (la Federació Autònoma d'Empleats, Action Socialiste, etcètera) han arribat a les mateixes conclusions. Cal posar-se d'acord per tal d'acabar amb aquesta combinació arbitrària que pot organitzar alguns mítings per a que es lluisca un Thorez, però que també obstaculitza la unitat d'acció en totes les comunitats i barris en contraposar-se als comitès que puga haver-hi de les vertaderes organitzacions.

Acabem amb les organitzacions creades artificialment. Però la classe obrera necessita un partit, una internacional comunista. Si no existeix, hem de treballar per tal de construir-la, hem de plantejar clarament el problema. Açò no significa que pugem resoldre'l en un parell de dies.

Per descomptat, no és arbitrari dir que la classe obrera necessita un partit comunista, però per a crear-lo calen condicions concretes. Avui seria prematur; les masses no el seguirien. Seguiran els Comitès de Vigilància; estan per la unitat d'acció. Plantejar, com ho fan vostès, la creació d'un nou partit és aparèixer com divisor i aïllar-se de les masses.

No puc acceptar l'argument del "divisionisme"; vostè és comunista, i en conseqüència sap bé que organitzar l'avantguarda del proletariat no sols significa no dividir-lo, sinó crear les condicions bàsiques per a unificar-lo en la lluita. Però em referiré als altres arguments seus: és massa prompte, som molt pocs. Aquests arguments es refereixen a l'oportunitat, no als principis. És massa aviat perquè les masses no estan en açò? En primer lloc, estic segur que som més nombrosos que els partidaris de Lenin a finals de 1914, quan proclamà "Visca la Tercera Internacional"; ell coneixia bé les masses i en determinats moments no s'espantava de quedar-se gairebé sol. En segon lloc, com podem orientar les masses cap a una idea, cap a una concepció, sense explicar-li-la clarament? Mai és massa prompte per a assentar una base política clara, i aquest és el mitjà més segur de deixar de ser pocs.

Vostè oblida l'objectiu principal de l'hora actual, tallar-li el camí al feixisme; per a això cal desenvolupar comitès de vigilància i lligar-los a les masses. La nova organització de l'avantguarda proletària es concretarà en l'acció i no discutint tesis.

Estic molt lluny d'oblidar-me de la reacció i el feixisme; precisament per a combatre'ls plantege el problema del partit sense contraposar-lo, sinó, per contra, lligant-lo al treball de front únic. Per a tallar-li el pas al feixisme, per a

tallar-li'l definitivament, no basta amb què els obrers se li oposen físicament en les manifestacions, no n'hi ha prou amb denunciar les seues infàmies en Alemanya i Itàlia. Avui ens defenem contra l'avanç de la reacció, però (i vostès així ho han plantejat en la seua "Lletra oberta a la Comintern") per tal que aquesta resistència siga eficaç ha de convertir-se en una lluita pel poder. El Comitè de Vigilància (han assenyalat vostès correctament) ha de ser un pas cap als soviets. Però diga'm, ¿qui pot plantejar les consignes adequades per a la lluita del Comitè de Vigilància, el programa d'acció que oriente el lent procés d'organització de les masses? Estic segur que no serà el Partit Socialista; un comitè antifeixista no és una font de Juvenci on la decrepita socialdemocràcia pot submergir-s'hi per a sortir-ne rejoyenida. Ni tampoc les masses en el seu conjunt; aquestes realitzen les experiències que els permeten escollir i avançar pel camí de la revolució, però amb la condició que troben una avantguarda que en cada etapa de la lluita els explique la situació, els assenyele els objectius a aconseguir, els mètodes a utilitzar i les perspectives estratègiques. Només a través d'un nucli inicial que actue de manera independent i disciplinada es podrà realitzar dins del Comitè de Vigilància la selecció necessària. Sense això, fins i tot el conjunt més nombrós de treballadors no tindria futur.

El Comitè de Vigilància no és garantia suficient per a l'existència del districte de Saint-Denis. Limitar-se a ell és condemnar-se a la desintegració. Cap dels nuclis locals que s'han separat del Partit Comunista ha escapat a aqueix destí; el municipalisme, el PUP, la socialdemocràcia s'alimenten d'ells.

Una paraula més. Els seus comitès de vigilància sense un partit comunista em recorden la consigna de... els menxevics i els contrarevolucionaris; amb açò no vull dir que vostès siguen menxevics o contrarevolucionaris. Quan la Revolució d'Octubre s'enfrontava amb les pitjors dificultats, quan el país estava arrasat per la Guerra Civil i la fam, els enemics del poder proletari plantejaven la consigna "Soviets sense comunistes". La contrarevolució compregué instintivament que ni tan sols la forma soviètica està immunitzada contra la seua influència, i que si en els soviets no estigueren els comunistes impulsant la intransigència de classe se'ls podria utilitzar en contra de la revolució. I si ocorre açò després que els soviets han pres el poder, amb molta mas raó ocorrerà amb els comitès de vigilància, que no són soviets; podem estar segurs que els comitès de vigilància sense comunistes (és a dir sense un partit, ja que no hi ha acció comunista fora d'una organització) mai podran convertir-se en soviets ni prendre el poder.

A més, entre la qüestió de la lluita contra el feixisme i la del poder s'introdueix una altra, la de la lluita contra la guerra. Qui dirigirà aquesta lluita? En un sentit limitat, els comitès podrien organitzar accions contra els preparatius de guerra, contra el servei de dos anys, etcètera. Però qui dirigirà el treball antifeixista, qui plantejarà el derrotisme? En el front únic hi ha socialistes saturats de

patriotisme o pacifistes que defensen la Lliga de les Nacions. Aviat aquests darrers, a causa de l'entrada de la Unió Soviètica en aqueixa associació de bandits, estaran fins i tot dins del Partit Comunista oficial.

L'advertisc obertament que mai aprovarem els seus atacs a l'URSS; mai els acompanyarem en aqueixos atacs.

I jo li conteste amb no menys franquesa; mai hem atacat l'URSS. Per tant, vostès no tenen per què acompanyar-nos en una cosa que no existeix. El que hem fet és combatre una política que considerem falsa i perniciosa per a la Revolució d'Octubre i per a la revolució mundial. Vostès combaten la política de la Comintern a França; ¿creuen que és independent de la política general de la Comintern i de la política de l'URSS? Quan Lenin i Trotski dirigien la Comintern i la Unió Soviètica no aplicaven dues polítiques contradictòries, una bona i una altra roïna; la política de la Comintern i la de la Unió Soviètica es complementaven per tal de servir les necessitats de la revolució proletària internacional. Quan l'onada revolucionària retrocedí, quan l'estat obrer hagué de fer concessions, els seus dirigents ho explicaren obertament a tots els treballadors. Mentre que avui, què llegim en l'Humanité? Primer, que el moviment revolucionari de tots els països no deixa de créixer, que va de triomf en triomf, que al mateix temps l'URSS marxa a pas accelerat vers el socialisme i, finalment, que l'URSS entrarà a la Lliga de les Nacions. ¿Creu vostè que aquesta és una manifestació de força, de poder?

L'URSS està rodejada d'un món hostil; ha de saber com utilitzar les diferències que es donen dins de la classe capitalista i com fer compromisos amb determinats estats per a trencar el bloc dels seus enemics.

Òbviament, cap comunista pot retraure-li al govern soviètic que establisca acords, encara que hi ha acords i acords. Però allò que és inadmissible és, d'una banda, que els presente com a triomfs sobre la burgesia i, d'una altra banda, que base tota la seua activitat en la seua diplomàcia en compte de construir la defensa de l'URSS sobre la força del moviment revolucionari. ¿Per què donà un gir tan abrupte cap a la dreta la política exterior de la Unió Soviètica si no per la derrota del proletariat alemany? ¿I creu vostè que si la reacció triomfés a França el talent de Litvinov bastaria per a protegir les conquestes del Primer Pla Quinquennal contra la marea feixista? L'hostilitat a la unitat d'acció i el presentar com un triomf l'entrada de l'URSS en la Lliga de les Nacions són manifestacions d'una sola i única política, la de la burocràcia governant en l'URSS, l'horitzó de la qual es limita a la Unió Soviètica i que rebutja i inclús té por de les lluites revolucionàries dels altres països.

Per tant, per tal de defensar l'URSS no sols amb frases buides sinó en la realitat, per a desenvolupar una lluita revolucionària enfront d'un aparell que

no serveix per a res i en contra d'ell, cal fer el que fem nosaltres, el que fa la Lliga Comunista: treballar per la reconstrucció d'un partit revolucionari del proletariat. Aquest és el camí que vostès, la regió de Saint-Denis, han de seguir per a estar segurs de si mateixos; aquest és "el camí de Trotski" amb què els vol espantar l'Humanité.

Nosaltres volem seguir el camí de la revolució.

És el mateix.